

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2211/2016
29.11.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер Поповић, чланова већа, у радном спору тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Максић, адвокат из ..., против туженог Институт за ратарство и повртарство ..., чији су пуномоћници Никола Шијан и Даница Костантиновић, адвокати у ..., ради поништаја и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1214/16 од 13.05.2016. године, у седници већа одржаној 29.11.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1214/16 од 13.05.2016. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1406/2014 од 24.02.2016. године, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и поништено решење туженог од 20.02.2008. године о отказу уговора о раду и престанку радног односа тужиоца као незаконито. Обавезан је тужени да тужиоцу исплати укупан износ од 6.502.031,52 динара на име новчане накнаде штете због изгубљене зараде за период од 26.02.2008. до 20.11.2014. године, што одговара збиру месечних појединачних односа неисплаћене зараде са минулим радом за наведени период у висини од 3.970.592,46 динара, увећаном за износ од 2.531.439,06 динара на име обрачунате законске затезне камате на месечне појединачне износе за наведени период, рачунајући од сваког првог дана у следећем месецу у односу на сваки месец за који тужиоцу припада новчана накнада па до 01.11.2015. године, у појединачним месечним износима као у изреци првостепене пресуде, затим законску затезну камату на износ од 3.970.592,46 динара почев од 02.11.2015. године па до коначне исплате, затим износ од 436.157,95 динара на име накнаде штете у висини неисплаћеног регреса за годишњи одмор за период од 26.02.2008. до 20.11.2014. године, што одговара збиру неисплаћених регреса за наведени период у висини од 263.889,00 динара увећаном за износ од 182.268,95 динара на име обрачунате законске затезне камате на тај износ за наведени период, законску затезну камату на износ од 263.889,00 динара почев од 02.11.2015. године па до исплате, износ од 37.801,44 динара на име новчане накнаде штете као разлике у

висини пензије коју би тужилац остварио да није незаконито удаљен са рада, што представља разлику између висине пензије да је тужилац престао са радом дана 20.11.2014. године у односу да је престао са радом дана 26.02.2008. године у износу од 3.155,84 динара сваког месеца почев од 21.11.2014. године па до 01.11.2015. године што укупно за овај период износи 35.660,99 динара са обрачунатом законском затезном каматом на тај износ у висини од 2.140,45 динара, законску затезну камату на износ од 35.660,99 динара почев од 02.11.2015. године па до исплате. Обавезан је тужени да тужиоцу исплати појединачне износе наведене у тачки 3. изреке првостепене пресуде. Тужбени захтев тужиоца у преосталом делу је одбијен. Обавезан је тужени да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 1.051.525,00 динара са законском затезном каматом почев од 24.02.2016. године до исплате. Тужилац је ослобођен плаћања судских такси.

Одлучујући о жалби туженог Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж1 1214/16 од 13.05.2016. године жалбу одбио као неосновану и првостепену пресуду потврдио у побијаном усвајајућем делу.

Против другостепене пресуде тужени је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11... 55/14), који се примењује на основу одредбе члана 506. став 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11) и нашао да ревизија туженог није основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Неосновано у ревизији тужени истиче да су учињене битне повреде из члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП, јер на све повреде на које се позива тужени нису учињене у поступку пред другостепеним судом, а према наведеној законској одредби ревизија се може изјавити због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП која је учињена у поступку пред другостепеним судом.

Према утврђеним чињеницама, тужилац је код туженог дана 18.07.2007. године закључио уговор о уређивању међусобних права, обавезе и одговорности којим је у тачки 1. констатовано да је запослени засновао радни однос код послодавца дана године на неодређено време на радном месту ... – ... у Заводу за проучавање земљишта и агроекологију. Према Правилнику из 2006. године под редним бројем наведено је да су услови: IV степен стручне спреме, пољопривредна школа, организаторске способности, радно искуство од најмање пет година на истим или сличним пословима, обучен за послове магацинског пословања, општа здравствена способност, те да је решењем од 31.03.2000. године тужилац распоређен на радно место ... – ... у РЈ огледна поља послодавца. Тужилац је обављао послове на ... у периоду од краја августа до марта, послове ... у периоду од фебруара и марта, рад у пољу са радницима на окопавању, плевљењу соје и грашка у периоду од маја до септембра месеца, где је био задужен да прати и организује рад запослених и сезонске радне снаге, а у одсуству ... је обављао послове Послови ... су такве природе да су се у

наведеним временским периодима нарочито у периоду од новембра до марта обављали у повећаном обиму, а да би тужилац и остали запослени обавили сав предвиђени посао, често су радили прековремено, али се ти сати нису узимали у обзир приликом обрачуна зараде већ би се и прековремени сати користили као слободни дани у периоду године у којем по природи посла у којем је био смањен обим посла. Тужени је дана 20.02.2008. године донео решење о отказу уговора о раду којим је тужиоцу распоређеном на радном месту ... – ..., отказао уговор о раду због престанка потребе за његовим радом услед технолошких, економских и организационих промена у Институту за ратарство и повртарство. У решењу се, између осталог, наводи да тужиоцу престаје радни однос са 25.02.2008. године, да ће му се отпремнина исплатити у складу са посебним решењем, да је остварио право на отпремнину у складу са посебним решењем, да је престала потреба за обављањем послова на које је запослени распоређен услед технолошких, економских и организационих промена у Институту у току 2007/2008 године, које се огледа у потребама смањивања броја извршилаца на истим или сличним пословима, гашењу појединих радних места, потреби за усклађивање односа броја запослених истраживача и броја запосленог помоћног особља Института, а што је утврђено у новом Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији послова у Институту. Тужиоцу је исплаћена отпремнина. Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова у Институту за ратарство и повртарство од 15.05.2007. године избрисано је радно место пословође објекта поље I. Након ступања на снагу овог Правилника, тужилац је са туженим закључио дана 18.10.2007. године уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности, он је распоређен на послове ... – ..., а на основу решења од 31.03.2000. године био распоређен на послове ... – ... у РЈ огледна поља послодавца. Након отказа уговора о раду тужиоцу у фебруару 2008. године код туженог је настављено са поступком ... који је ускладиштен од 2007. године у истом обиму као и ранијих година, а које послове су наставили да обављају преостала два радника уз помоћ сезонске радне снаге а који су били поред тужиоца запослени у огледном пољу I. Међутим, 2008. године када је наступио период када се раде послови дораде семена, дорадни центри одбили су да дораде соју, па је иста донета у огледно поље I и тужени био приморан да те 2008. године због битно повећаног обима посла на пословима дораде, радно ангажује једног сезонског радника на период од шест месеци и на тај начин је радно ангажовани радник покривао другу смену ... у огледном пољу I, а коју је до отказа покривао тужилац. Други радник је покривао прву смену ... у огледном пољу I. Пре потписивања уговора о раду ББ је био ангажован у периоду ..., дакле у периоду када је тужиоцу отказан уговор о раду или као сезонска радна снага и радио је послове које је до тада радио тужилац. Тужени је дана 08.09.2008. године закључио уговор о раду са ББ ради обављања послова КВ радник у пољопривреди, уговорено је да ће запослени обављати послове у огледном пољу на Римским шанчевима, на период од годину дана почев од 08.09.2008. до 07.09.2009. године. ББ ангажован је и 2009. године као полуквалификовани радник на Институту, а последњи закључени уговор му је истекао 31.03.2011. године.

На утврђено чињенично стање, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су поништили решење туженог од 20.02.2008. године о отказу уговора о раду и престанку радног односа тужиоца као незаконито.

Из утврђених чињеница произлази да је тужиоцу отказан уговор о раду на основу одредбе члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду. Тужени је примењујући Закон о научно-истраживачкој делатности, донео нови Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова у Институту за ратарство и повртарство из 2008. године, којим је укинута радно место пословођа објекта "...", на коме је тужилац био један извршилац и то је био разлог за отказ уговора о раду. Испитујући законитост оспореног решења о отказу уговора о раду од 20.02.2008. године, нижестепени судови су правилно закључили да је решење о отказу уговора о раду због технолошких, економских и организационих промена код туженог незаконито. Наиме, у току поступка је утврђено да обим послова које је тужилац обављао није смањен након што је тужиоцу отказан уговор о раду, да код туженог није дошло до технолошких, организационих, нити економских промена које су биле од утицаја на смањење обима посла. Поред тога, тужени је засновао радни однос са лицима на радном месту КВ радник у пољопривреди у периоду од шест месеци након отказа уговора о раду тужиоцу и то са ВВ, ГГ, ДД и ЂЂ и то на одређено време, а који су запослени на радном месту које у свом опису посла има елементе као из описа посла тужиоца, односно да су примљени на радно место на коме је тужилац с обзиром на своје квалификације и радно искуство, могао да обавља рад. Тужени је у периоду након отказа уговора о раду тужиоца радно ангажовао ББ који је обављао послове тужиоца. Правилно закључују нижестепени судови да иако је код туженог систематизацијом укинута радно место тужиоца на коме је био једини извршилац, није престала потреба за обављањем послова тог радног места, да није дошло до смањења обима, већ је тужени у више наврата у периоду од шест месеци након отказа уговора о раду тужиоца, ангажовао више лица за послове који су из описа послова које је обављао тужилац и да је две недеље након истека периода од шест месеци након отказа уговора о раду тужиоца, у септембру месецу, када се послови радног места тужиоца обављају у пуном обиму, ангажовао лице на радном месту тужиоца, односно за обављање ноћне смене дораде семена који је посао годинама обављао тужилац. Како из утврђених чињеница произилази да код туженог није дошло до престанка потребе за обављањем послова дораде семена нити је дошло до смањења обима тог посла ни у једној од фаза посла, те да тужилац није био премештен на друго радно место које одговара његовим квалификацијама и радном искуству, тужиоцу није могао бити отказан уговор о раду. Из наведених разлога правилно су нижестепени судови поништили решење туженог од 20.02.2008. године о престанку радног односа тужиоца као незаконито, па је неосновано истицање у ревизији туженог да су нижестепене пресуде засноване на погрешној примени материјалног права.

На основу одредбе члана 191. став 1. Закона о раду, правилно је нижестепеним пресудама усвојен тужбени захтев тужиоца и тужиоцу досуђена накнада штете због изгубљене зараде и других примања која тужиоцу припадају по закону и општем акту и уплата доприноса за обавезно социјално осигурање за време незаконитог престанка радног односа. Правилно је нижестепеним пресудама тужиоцу досуђена накнада штете у висини регреса за годишњи одмор, а који регрес би тужилац остварио код туженог да му није отказан уговор о раду. Наиме, доношењем незаконитог решења послодавац је спречио запосленог да користи годишњи одмор а тиме и оствари право на исплату регреса, због чега услед поништаја решења о отказу уговора о раду запосленом припада и исплата

накнаде штете у висини регреса за годишњи одмор који би по редовном току ствари запослени код послодавца остварио у висини утврђеној на основу налаза вештака. Из наведених разлога, неосновано тужени побија нижестепене пресуде и у овом делу. Правилно су нижестепени судови тужиоцу досудили накнаду штете у висини разлике пензије коју је тужилац остварио и пензије коју би по редовном току остварио да је наставио да ради код послодавца у спорном периоду.

На основу изложеног, неосновано у ревизији тужени истиче да је усвајањем тужбеног захтева тужиоца погрешно примењено материјално право.

Врховни касациони суд је ценио остале наводе у ревизији туженог, па је нашао да су без утицаја на правилно и законито донете одлуке нижестепених судова.

Врховни касациони суд је применом члана 414. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа
судија
Бранислава Апостоловић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић